

CASP2022

Saskaņota rīcība produktu
drošuma jomā

Riska
novērtējums un
pārvaldība

Galīgais
ziņojums

Satura rādītājs

Satura rādītājs	2
Saīsinājumu saraksts	2
Kopsavilkums	3
1 daļa	
1. Riska novērtējumam un pārvaldībai veltītās darbības pārskats	4
1.1. Ievads un galvenie mērķi	4
1.2. Iesaistīto tirgus uzraudzības iestāžu pārskats	4
2. Galvenie pasākumi un rezultāti	5
2.1. Darbības jomas izpēte	5
2.2. Darba pieeja	6
2.3. Risinājumu identificēšana un rīku un nodevumu izstrāde	8
3. Secinājumi un ieteikumi	11
3.1. Vispārīgi secinājumi	11
3.2. Ieteikumi valstu iestādēm	11
2 daļa	
1. Kas ir CASP?	12
Lomas un pienākumi	
2. Horizontālo darbību darba plans	13
3. Horizontālo darbību pieejas pārskats	14

Saīsinājumu saraksts

SAĪSINĀJUMS	APRAKSTS
CASP	Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā
DV	Dalībvalsts(-is)
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
HD	Horizontālā darbība
IM	Starpposma sanāksme
JUST ĢD	Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts
RAG	Riska novērtēšanas pamatnostādnes
RAM	Riska novērtēšana un pārvaldība
Safety Gate	ES Ātrās brīdināšanas sistēma bīstamu nepārtikas preču jomā
SS	Sākuma sanāksme
TUI	Tirgus uzraudzības iestāde

Kopsavilkums

Mērķi

2022. gada projektu saskaņotai rīcībai produktu drošuma jomā (CASP) mērķis ir veicināt sadarbību starp visām Eiropas Savienības/Eiropas Ekonomikas zonas tirgus uzraudzības iestādēm, lai uzlabotu produktu drošumu Eiropas vienotajā tirgū. CASP2022 Horizontālās darbības "Riska novērtējums un pārvaldība" (RAM) pamatā ir iepriekš paveiktais darbs, un tās mērķis ir sniegt praktiskus rīkus un risinājumus jauno RAM problēmu risināšanai. Šogad galvenā uzmanība tika pievērsta efektīvu riska novērtēšanas un taktiskās riska pārvaldības stratēģiju izstrādei.

Rezultāti

- Norādījumu dokuments par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem.** Dokumentā ir aplūkoti riski un veidi, kā identificēt un novērst jaunus riskus ES tirgū.
- Norādījumu dokuments par analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm.** Norādījumu dokuments, kurā TUI ir sniegts rīku un praktisku padomu kopums attiecībā uz analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm jaunu bīstamu produktu un risku atklāšanai un pārvaldībai.
- Gadījumu izpētes apkopojums.** Četru gadījumu pētījumi, kas tiks iekļauti norādījumu dokumentā par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem.

Secinājumi un ieteikumi

Tā kā vienotajā tirgū ir pieejams liels produktu apjoms, TUI ir visai grūti noteikt prioritāri veicamās darbības un koncentrēties uz konkrētiem produktiem. Lai optimizētu resursu izmantošanu, **būtiski svarīga ir stratēģiska, uz risku balstīta pieeja, kas ļauj koncentrēt centienus uz produktiem, kuri rada vislielāko patērētāju veselības un drošības apdraudējumu.** Tas palīdz mazināt riskus un novērst drošības problēmas, pirms tiek nodarīts kaitējums patērētājiem, un nodrošina, ka TUI galveno uzmanību pievērš aktuālākajiem jautājumiem. Pastāvīga tirgus analīze un riska novērtēšana ir būtiski svarīga TUI efektīvai sadarbībai un īpaši svarīga jauno risku novēršanai. TUI ir jāizmanto proaktīva pieeja, lai apzinātu jaunās tendences un nākotnes apdraudējumus, veicinot patērētāju uzticēšanos un godīgu konkurenci tirgū.

Ieteikumi valstu iestādēm

- **Prognozējiet tirgus tendences**, lai atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus, pirms tie paspēj plaši izplatīties.
- **Par prioritāriem nosakiet visefektīvākos ieviešanās pasākumus**, koncentrējot resursus uz riskiem, kas visdrīzāk varētu radīt kaitējumu vai kam to rašanās gadījumā būtu vislielākā ietekme.
- **RAM procesā izmantojiet septiņu posmu pieeju**, kurā delalizēti norādīts, kā noteikt, novērtēt un pārvaldīt riskus.

1. Riska novērtējumam un pārvaldībai veltītās darbības pārskats

1.1. Ievads un galvenie mērķi

TUI saskaras ar jaunām tirgus uzraudzības problēmām, ko rada e-komercijas izaugsme, jaunu produktu ienākšana tirgū, jaunu tehnoloģiju izmantošana un tiešais imports no valstīm ārpus ES vienotā tirgus. Tas viss palielina sarežģītību un izmaksas. Lai risinātu šīs jaunās problēmas, ir vajadzīga kopīga pieeja tendenču apzināšanā un preventīvu pasākumu veikšanā. Sadarbība starp rūpniecības nozari, regulatoriem, patērētāju organizācijām un TUI ir būtiski svarīga, lai nodrošinātu tirgū pieejamo produktu drošumu un kvalitāti.

CASP2022 RAM darbības ietvaros **TUI tika sniegtas pamatnostādnes, lai tās varētu pieņemt pārdomātus lēmumus, izmantojot uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu, gadījumu izpēti un analītiskās metodes.** Šajā stratēģiskajā pasākumā par prioritāti tika noteikta TUI koncentrēšanās uz lielo tirgū ienākošo produktu skaitu un uz problēmām, kurām to rašanās gadījumā varētu būt vislielākā ietekme, ļaujot tām maksimāli palielināt aizsardzības pasākumu ietekmi un izvairīties no dārgām riska pārvaldības procedūrām. 2022. gada RAM darbība tika īstenota, pamatojoties uz iepriekšējo gadu rezultātiem¹.

CASP2019	CASP2020	CASP2021
<ul style="list-style-type: none"> Izstrādātas veidnes sešām produktu kategorijām, kas augšupielādējamas Riska novērtēšanas pamatnostādņu (RAG) rīkā Izstrādāti riska novērtējuma veikšanas scenāriji 	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādātas veidnes septiņām produktu kategorijām Pamatnostādnes par iespējamības noteikšanu Pamatnostādnes, kurās izklāstīti pareizas riska pārvaldības principi 	<ul style="list-style-type: none"> Norādījumu dokuments par riskiem, kas rada vislielākās novērtēšanas problēmas (pamatojoties uz TUI sniegtajām atsauksmēm) Norādījumu dokuments par stratēģijām riska pārvaldības problēmu pārvarēšanai <p><i>Abi norādījumu dokumenti tika izstrādāti gadījumu risināšanas semināros.</i></p>

Šī darbība bija vērsta uz to, lai stiprinātu TUI stratēģiskās spējas un palīdzētu tām novirzīt visai ierobežotos resursus visefektīvāko ieviešanās pasākumu īstenošanai. Šī darbība palīdzēja TUI noteikt potenciāli bīstamus produktus/nozares/ekonomikas dalībniekus un parādīja, kā šos dažādos riskus sarindot prioritārā kārtībā. Konkrētāk, šai darbībai bija šādi mērķi:

- izstrādāt vienotu metodoloģiju septiņu posmu pieejas formātā, kurā izklāstīts, kā veikt RAM, un noteikt jomas, kurām jāpievērš uzmanība, pamatojoties uz TUI vajadzībām un interesēm;
- gūt labāku izpratni par valstu TUI stiprajām pusēm un problēmām;
- izstrādāt norādījumu dokumentus par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu un analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm;
- apspriest un izstrādāt gadījumu pētījumu kopumu, pamatojoties uz tehniskā eksperta un RAM darbībā iesaistīto TUI īpašajām zināšanām.

1.2. Iesaistīto tirgus uzraudzības iestāžu pārskats

RAM HD kopumā piedalījās sešas TUI no sešām dalībvalstīm, kā parādīts tabulā.

1. tabula - Iesaistītās TUI

VALSTS	TUI
Beļģija	Federālais valsts dienests ekonomikai – Kvalitātes un drošības ģenerāldirektorāts
Čehija	Rūpniecības un tirdzniecības ministrija
Īrija	Konkurences un patērētāju aizsardzības komisija
Kipra	Darba inspekcijas departaments, Darba, labklājības un sociālās apdrošināšanas ministrija
Slovēnija	Tirgus inspekcija
Somija	Somijas Drošības un ķīmisko vielu aģentūra

¹ Ar tiem var iepazīties [CASP SharePoint](#) vietnē.

2. Galvenie pasākumi un rezultāti

2.1. Darbības jomas izpēte

Šī gada RAM darbības ietvaros tika izstrādāta strukturēta pieeja un instrumenti, kas ļauj noteikt un pārvaldīt jaunus riskus, ņemot vērā strauji mainīgās tirgus tendences, jaunus tiesību aktus un ierobežotos resursus. Darbības mērķis bija arī apzināt kopīgās tendences un izstrādāt metodes, lai TUI varētu veikt piesardzības pasākumus attiecībā uz jauniem riskiem. Lai atbalstītu šīs darbības īstenošanu, tika izmantoti gadījumu pētījumi un attiecīgi dati. Vispārīgais mērķis bija izstrādāt vai identificēt:

- **ekspertu ieteikumus un pierādījumus** par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem;
- **rīkus un datubāzes**, kas izmantojami, lai atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus;
- **analītiskās metodes**, ko iestādes var izmantot, lai efektīvi atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus;
- **kritērijus un metodes** pārbaūi veikšanai, pamatojoties uz kopīgu riska analīzes metodoloģiju;
- **riska profilu parametrus/rādītājus** saistībā ar ES tirgū laisto produktu kontroli.

Tika noteikti šādi darbības paredzētie nodevumi:

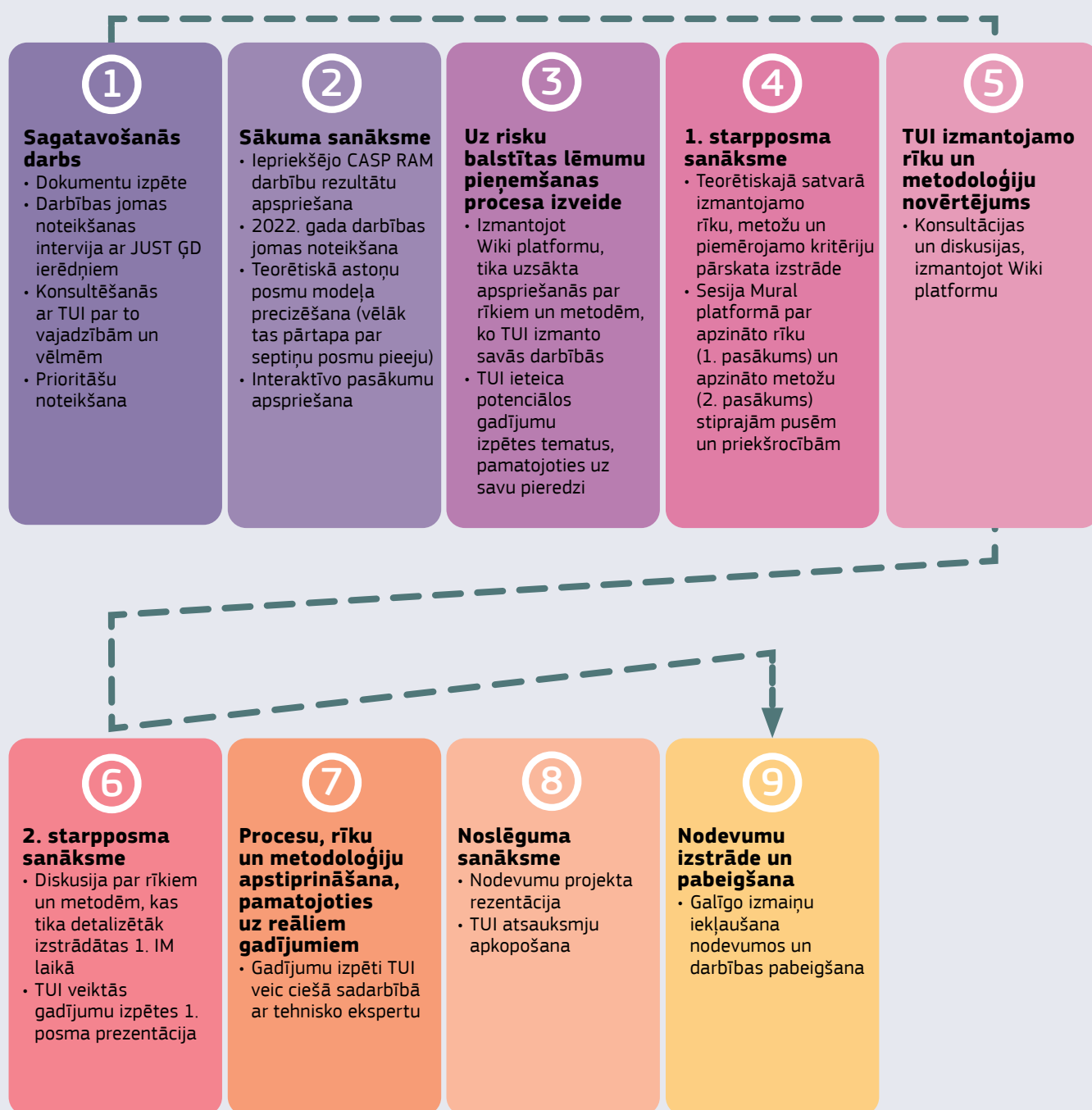
- izstrādāt CASP2022 **Riska novērtēšanas un pārvaldības norādījumu dokumentu par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem**;
- izstrādāt CASP2022 **Riska novērtēšanas un pārvaldības norādījumu dokumentu par analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm, kas izmantojami, lai atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus**;
- izstrādāt **gadījumu izpētes apkopojumu, kas tiks iekļauts norādījumu dokumentā par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem**.

2.2. Darba pieeja

Gadījumu pētījumi un norādījumu dokumenti tika izstrādāti ciešā sadarbībā ar TUI, lai nodrošinātu, ka diskusijas par problēmām un iespējamajiem risinājumiem atbilstu to prioritātēm un vajadzībām. Izmantotā pieeja ir detalizēti izklāstīta tālāk tekstā redzamajā attēlā.

1. attēls - Pieejas pārskats

Paveiktais darbs ir apkopots tālāk tekstā redzamajā tabulā.

2. tabula - CASP2022 RAM darbības kopsavilkums

Pirms darbības

- Projekta komanda veica plašu dokumentu izpēti.
- Tika organizēta darbības jomas noteikšanas intervija ar Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta (JUST ĢD) ierēdņiem.
- Tika veikts apsekojums un prioritāšu noteikšanas pasākumi nolūkā apzināt:
 - TUI kompetences jomas, profilus, resursus un zināšanas par iepriekšējām RAM darbībām;
 - problēmas, vēlmes un vajadzības;
 - pašreizējos datu avotus, rīkus un metodes, ko TUI izmanto RAM īstenošanā.

Sākuma sanāksme

- Tika apspriesti iepriekšējo CASP RAM darbību (2019.–2021. g.) rezultāti un tika precizēta CASP2022 RAM HD darbības joma.
- Pēc tam notika diskusija par to, kā precizēt šā gada darbības īstenošanā izmantojamo pieeju:
 - tika prezentēta septiņu posmu pieeja un pamatjautājumi;
 - TUI balsoja par posmiem, kuriem būtu jāpievērš galvenā uzmanība, un nolēma koncentrēt centienus uz diviem sākuma un beigu posmiem.
- Tika izskaidroti dažādi interaktīvie pasākumi.
- Tika apzinātas TUI stiprās un vājās puses.
- Tika apspriesta riska noteikšanas un prioritāšu noteikšanas metodoloģija.
- Tika organizētas interaktīvas sesijas par TUI problēmām, paraugpraksi un atsauksmēm.

Laikā starp sākuma sanākumi un 1. starpposma sanākumi

- TUI tika mudinātas piedalīties divās konsultācijās, izmantojot Wiki platformu:
 - konsultācijās par rīkiem un metodēm, ko TUI izmanto katrā no tiem četriem septiņu posmu pieejas posmiem, uz kuriem ir vērsta šī RAM darbība;
 - konsultācijās, kurās TUI tika aicinātas ieteikt iespējamus gadījumu izpētes tematus un jo īpaši norādīt uz galvenajiem jaunajiem riskiem, pamatojoties uz tirgus uzraudzības speciālistu pieredzi. Otrajā posmā apspriestie rīki, metodes un stratēģiskās pieejas tika izmantotas atsevišķu gadījumu pētījumu veikšanā.

1. starpposma sanāksme

- Četru galveno metodoloģijas piemērošanas posmu prezentācija, ieskaitot:
 - pārskatu par rīkiem un metodēm, kas izmantojamas katrā no četriem galvenajiem RAM posmiem;
 - izmantojamo kritēriju sarakstu;
 - praktisku modeļa prezentāciju, izmantojot žiroskūteru gadījuma pētījumu.
- Interaktīva sesija Mural platformā, lai noteiktu identificēto rīku (1. pasākums) un identificēto metožu (2. pasākums) trūkumus/vājās puses, stiprās puses un priekšrocības.
- Atsevišķi gadījumu pētījumi saskaņā ar TUI sniegto ieguldījumu attiecībā uz:
 - jauniem riskiem, kam jāpievērš lielāka uzmanība;
 - nozarēm, kurās pastāv vislielākie riski.
- Metodoloģijas/pieejas detalizētāka definēšana.
- Lai atvieglotu pieejas izmēģināšanu un īstenošanu, tika izvēlēti trīs gadījumu pētījumi.
- Tika pieņemts lēmums par darba metodi (jaukta pieeja: riska, nozaru un produktu līmenī).

Laikā starp 1. starpposma sanākumi un 2. starpposma sanākumi

- TUI tika iedalītas īpašās grupās atbilstoši to interesēm un zināšanām, un darbuuzņēmējs uzsāka gadījumu izpētes darbu, publicējot pamatnostādnes par to, kā īstenot metodoloģijas 1. posmu – tirgus risku identificēšanu.

2. starpposma sanāksme

- Tika prezentēts izveidotais rīku, metožu un kritēriju saraksts.
- TUI iepazīstināja ar I metodoloģijas pirmā posma piemērošanu savos attiecīgajos gadījumu pētījumos.

Laikā starp 2. starpposma sanāksmi un noslēguma sanāksmi

- Gadījumu izpētes 2.–4. posma pasākumu izstrādes turpināšana.
- Pirmo nodevumu projektu izstrāde.

Noslēguma sanāksme

- Tika izklāstīta nodevumu izstrādes pabeigšanā izmantotā pieeja, cita starpā izskaidrojot pāreju no astoņiem uz septiņiem pieejas posmiem nolūkā efektīvi pārvaldīt jaunus riskus.
- TUI sniedza atsauksmes par nodevumu turpmāko izmantošanu savās organizācijās.

Pēc noslēguma sanāksmes

- Norādījumu dokumentu projekti un izstrādātie gadījumu pētījumi tika izplatīti, izmantojot Wiki platformu.
- TUI bija iespēja sniegt atsauksmes un izteikt komentārus par nodevumiem, kā arī par darbības laikā gūtajām atziņām un secinājumiem.

2.3. Risinājumu identificēšana un rīku un nodevumu izstrāde

Tika izstrādāta **septiņu posmu pieeja**, ko var izmantot stratēģiskās RAM veikšanai.

2. attēls - Stratēģiskie RAM posmi

Visas darbības laikā galvenā uzmanība saskaņā ar TUI pieņemto lēmumu tika pievērsta diviem pirmajiem un diviem pēdējiem posmiem – kopā četriem. Tehniskais eksperts sniedza norādījumus TUI par šo četru posmu īstenošanu un attiecīgo datu vākšanu gadījumu izpētei, izmantojot Wiki platformu.

POSMS.	APRAKSTS UN PAMATNOSTĀDNES
1. Tirgus risku identificēšana	<p>Kā tiek identificēti tirgus riski un kādu metodoloģiju var izmantot? Ar datu pieejamību vien nepietiek. Izlūkdatu pamatā ir dati, un tie sniedz informāciju par īstenojamajām stratēģijām. Kā dati pārtop par izlūkdatiem? Vispirms ir jāizvērtē datu vērtība un ticamība.</p> <p>Pamatnostādnes: Katram dalībniekam tika uzdots novērtēt riskus savas valsts tirgū saistībā ar konkrēto produktu, kas tam bija jāizvērtē, un ziņot par vairākiem rādītājiem.</p>
2. Stratēģijas izstrāde	<p>Stratēģija ir augsta līmeņa izklāsts par to, ko ir paredzēts sasniegt. Ir būtiski svarīgi skaidri formulēt, kāda ir stratēģija, lai varētu kvantitatīvi novērtēt, vai izvirzītie mērķi ir vai nav sasniegti.</p> <p>Pamatnostādnes: Saistībā ar 2. posmu TUI tika aicinātas izstrādāt stratēģisku un taktisku reakciju, lai novērstu identificētos riskus, un informēt projekta komandu par savu ieguldījumu (t. i., par attiecīgā riska un tā iespējamās pārvaldības analīzi, par tās informācijas apkopošanu, kas nepieciešama, lai pieņemtu stratēģisku lēmumu par prioritāšu noteikšanu un vēlāmā rezultāta sasniegšanai nepieciešamajiem resursiem, un par potenciālajiem taktiskajiem lēmumiem, kas jāpieņem).</p>
3. Prioritāšu un panākumu rādītāju noteikšana	<p>Pēc visu profilu aplūkošanas un "prioritāro" profilu atlasīšanas tie tiek izmantoti par pamatu stratēģiskajai plānošanai. Izlūkdatu profili ir tirgus sektoru, ekonomikas dalībnieku grupu vai atsevišķu ekonomikas dalībnieku vai produktu veidu salīdzinoša riska analīze. Tie kalpo par pamatu darbību salīdzināšanai un prioritāšu noteikšanai, pamatojoties uz riska analīzi, kas balstīta uz datiem. Prioritāro profilu summa veidos risināmo problēmu, taču tajā būs ietverti arī pasākumi, ar kuriem var novērtēt panākumus vai neizdošanos. Citiem vārdiem sakot, var novērtēt to, kā izskatīsies problēmas "atrisināšana".</p>
4. Taktiskās reakcijas noteikšana	<p>Nākamajā posmā ir jānosaka taktiskās reakcijas iespējas iestādēm, kas veic tirgus uzraudzību attiecīgajā jomā un parasti izmanto standarta kontroles hierarhiju, kas kalpo par pamatu riska pārvaldības darbību veikšanai. Kontroles hierarhija nosaka, ka pirmais solis riska pārvaldībā ir mēģināt novērst apdraudējumu (1. solis), un, ja tas nav iespējams, to kontrolēt (2. solis). To var panākt, samazinot bīstamās daļas iedarbību. Ja apdraudējumu nevar novērst vai kontrolēt, tad var izmantot brīdinājumus vai instrukcijas (3. posms), kas galu galā ietekmēs riska iedarbību.</p>
5. Iejaukšanās pasākumu īstenošana un datu vākšana	<p>Kad ir izvēlēta vispiemērotākā taktiskā reakcija uz jebkādu identificēto un prioritāro tirgus risku, ir jāveic daži mērījumi (kvantitatīvi un kvalitatīvi) šīs darbības efektivitātes noteikšanai, kurus var izmantot, lai noteiktu, kurā darbības posmā identificētais risks ir ticis pienācīgi pārvaldīts.</p>
6. Stratēģiskā pārskatīšana	<p>Stratēģija laiku pa laikam ir jāpārskata. Vai ir izvirzīti pareizie mērķi? Vai tie tiek sasniegti? Vai taktiskā pieeja bija pareiza? Vai ar citu pieeju būtu bijis iespējams sasniegt tādus pašus rezultātus, pieliekot mazākas pūles?</p> <p>Pamatnostādnes: Gadījumu izpētes 3. posmā bija jāizstrādā potenciālais stratēģiskās pārskatīšanas un pārstrādāšanas plāns. Pēc taktisko iejaukšanās pasākumu īstenošanas 2. posmā (sk. iepriekš tekstā) TUI tehniskā eksperta vadībā bija jāizvērtē riska izmaiņas (ja tādas ir) un rādītāji, ar kuriem kvantitatīvi novērtē šo pasākumu izdošanos vai neizdošanos. Vajadzības gadījumā tika koriģēts stratēģiskais mērķis, novērtēšanas metode vai izmantotā taktika. Tika veikta taktisko iejaukšanās pasākumu galīgā pārskatīšana turpmāko stratēģisko novērtējumu veikšanas vajadzībām.</p>
7. Ārkārtas un taktiskā plānošana	<p>Vai esam pietiekami sagatavojušies stratēģijas pielāgošanai, ņemot vērā strauji mainīgās tirgus tendences? Vai ir izstrādāts piemērots ārkārtas rīcības plāns?</p> <p>Pamatnostādnes: Tehniskais eksperts sniedza norādījumus TUI par metodoloģijas pēdējā posma īstenošanu – par visiedarbīgākās un resursefektīvākās pieejas stratēģiskā mērķa sasniegšanai noteikšanu. Pamatojoties uz teorētiskiem scenārijiem, kas būtiski ietekmē sākotnējo tirgus situāciju un TUI sākotnējās stratēģijas, TUI bija jāizstrādā ārkārtas rīcības plāns un attiecīgi jāpielāgo sava stratēģija.</p>

Šī gada darbības rezultātā tika izstrādāti trīs nodevumi:

1. Norādījumu dokuments par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem

Norādījumu dokumentā par **uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu** ir nodaļa par dažādiem risku un apdraudējumu veidiem, nodaļa par uz risku balstītas lēmumu pieņemšanas nozīmi mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanā, nodaļa par jauniem riskiem ES tirgū un noslēguma nodaļa, kurā analizēti šī gada darbības laikā izstrādātie gadījumu pētījumi (skatīt 3. tabulu).

Šis norādījumu dokuments tika izstrādāts, lai TUI varētu risināt konstatētās kopīgās problēmas:

- strauji mainīgais produktu piedāvājums, kas atbilst jaunām tirgus tendencēm;
- jaunas tiesību aktu prasības;
- ierobežoti resursi.

Atšķirībā no iepriekšējos gados veiktajām darbībām šīs darbības mērķis bija norādīt uz kopīgajām tendencēm un ierosināt standartizētas metodes, lai TUI varētu veikt saskaņotus piesardzības pasākumus. Faktors, kas šī gada darbību atšķir citām darbībām, ir koncentrēšanās uz RAM stratēģisko līmeni.

2. Norādījumu dokuments par analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm, kas izmantojami, lai atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus

Norādījumu dokumentā par **analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm** ir ievadnodaļa, kurā izskaidrota RAM būtība, otrā nodaļa par dažādiem stratēģiskās riska novērtēšanas un pārvaldības posmiem un trešā nodaļa, kurā aplūkoti četri no šo septiņu posmu īstenošanai nepieciešamajiem attiecīgajiem rīkiem, metodēm un datubāzēm.

Tā mērķis ir nodrošināt praktiskus rīkus, lai sniegtu norādījumus TUI par to, kā risināt aktuālās problēmas, ar kurām tās ir saskārušās arī iepriekš, un pienācīgi ņemt vērā no paraugprakses piemēriem gūtās atziņas.

Darbības laikā tika identificēta TUI pašreizējā prakse un ikdienas problēmas, lai nodrošinātu, ka izstrādātie dokumenti atbilst to vajadzībām. Tika organizēti esošajai praksei, kritērijiem, problēmām un ietekmei veltīti pasākumi (pamatojoties uz TUI pieredzi ikdienas tirgus uzraudzības darbā).

3. Gadījumu izpētes apkopojums, kas tiks iekļauts norādījumu dokumentā par uz risku balstītu lēmumu pieņemšanu mērķtiecīgu patērētāju aizsardzības pasākumu veikšanai attiecībā uz bīstamiem produktiem

Gadījumu izpētes apkopojuma mērķis ir sniegt TUI reālus piemērus, kā norādījumu dokumenta par analītiskajām metodēm, rīkiem un datubāzēm otrajā nodaļā aprakstītais teorētiskais modelis tiek piemērots, lai atklātu jaunus bīstamus produktus un riskus.

Šīs darbības laikā TUI strādāja pie septiņu posmu pieejas izmantošanas reālu gadījumu izpētē. TUI balsoja par galvenajiem jaunajiem riskiem un nozarēm, kurās riski ir vislielākie, kā arī ierosināja konkrētus produktus, kas varētu būt piemēroti gadījumu pētījumiem, kā rezultātā tika izveidotas tālāk tekstā redzamajā tabulā norādītās miniprojektu grupas. Turklāt darbības noslēgumā tehniskais eksperts sagatavoja ceturto gadījumu pētījumu par produktiem ar iegultu programmatūru, kuru ir iespējams uzlauzt.

3. tabula - Atlasītie gadījumu pētījumi

	1. PĒTĪJUMS	2. PĒTĪJUMS	3. PĒTĪJUMS	4. PĒTĪJUMS
Produkts	Zīdaiņu māneklīšu turētājs ar klipsi	Neokubi	Viedierīces	Viedierīces ar iegultu programmatūru, kuru ir iespējams uzlauzt
Nozare	Bērnų aprūpes preces un aprīkojums	Rotaļlietas (kas netiek tirgotas kā rotaļlietas)	Elektriskās ierīces un aprīkojums	Viedās rotaļlietas
Riska veids	Aizrīšanās	Aizrīšanās; iekšējie savainojumi	Mehānisks; pārkaršana	Privātums, drošība
Grupās	Īrija; Somija	Beļģija	Slovēnija; Čehija; Kipra	Tehniskais eksperts un darbuzņēmējs

3. Secinājumi un ieteikumi

3.1. Vispārīgi secinājumi

Tā kā vienotajā tirgū tiek tirgots liels produktu apjoms, TUI saskaras ar ievērojamām grūtībām noteikt prioritātes attiecībā uz produktu drošumu un patērētāju aizsardzības pasākumiem. Lai optimizētu resursu izmantošanu un maksimāli palielinātu to ietekmi, ir svarīgi, lai TUI pieņemtu stratēģisku, uz risku balstītu pieeju, kas vērsta uz visaugstākās prioritātes ieviešanu pasākumu veikšanu. Šāda pieeja palīdz novērst drošības problēmas, pirms tās ir radījušas kaitējumu patērētājiem, mazina riskus, ja tie tiek konstatēti, un nodrošina TUI pievēršanos visaktuālākajām problēmām.

Lai efektīvi sadarbotos un novērstu jaunus riskus, ļoti svarīga ir pastāvīga tirgus analīze un riska novērtēšana. Lai saglabātu patērētāju uzticēšanos un nodrošinātu godīgu konkurenci tirgū, TUI ir aktīvi jāstrādā, lai apzinātu jaunās tendences un nākotnes apdraudējumus. Izmantojot uz datiem un risku balstītu pieeju, TUI var nodrošināt visefektīvāko pasākumu veikšanu nolūkā veicināt produktu drošumu un godīgu konkurenci tirgū.

3.2. Ieteikumi valstu iestādēm

Tālāk tekstā minētie ieteikumi tika izstrādāti diskusijās, kas notika šīs darbības laikā.

- **Prognozējiet tirgus tendences.** Uzmanīgi sekojot norisēm tirgū, TUI var atklāt jaunus bīstamus produktus un riskus, pirms tie spēj plaši izplatīties. Tas ļauj savlaicīgi rīkoties, lai risinātu šīs problēmas, tādējādi, iespējams, novēršot kaitējumu patērētājiem un izvairoties no negatīvām sekām.
- **Par prioritāriem nosakiet visefektīvākos ieviešanas pasākumus.** Kad potenciālie riski ir apzināti, ir svarīgi par prioritāriem noteikt pieejamos visefektīvākos ieviešanas pasākumus to novēršanai. Tas nozīmē koncentrēt resursus uz riskiem, kas visdrīzāk varētu radīt kaitējumu vai kam to rašanās gadījumā būtu vislielākā ietekme.
- **Izmantojiet septiņu posmu pieeju riska novērtēšanai un pārvaldībai.** Tā nodrošina strukturētu pieeju risku identificēšanai, novērtēšanai un pārvaldībai. Īstenojot stingru un uz pierādījumiem balstītu procedūru, TUI var nodrošināt, ka to veiktie riska pārvaldības pasākumi ir labi pamatoti un efektīvi.
- **TUI būtu cieši jāsadarbības ar citām iestādēm.** TUI ir ļoti svarīga loma produktu drošuma garantēšanā. Lai veicinātu efektivitāti un lietderību, TUI ir svarīgi cieši sadarboties ar citām attiecīgajām iestādēm, piemēram

1. Kas ir CASP?

Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā (CASP) ļauj Eiropas Savienības / Eiropas Ekonomikas zonas valstu tirgus uzraudzības iestādēm sadarboties un stiprināt vienotajā tirgū laisto produktu drošumu.

CASP 2022 ietver četras Horizontālās darbības un sešas Izstrādājumu pārbaudes.

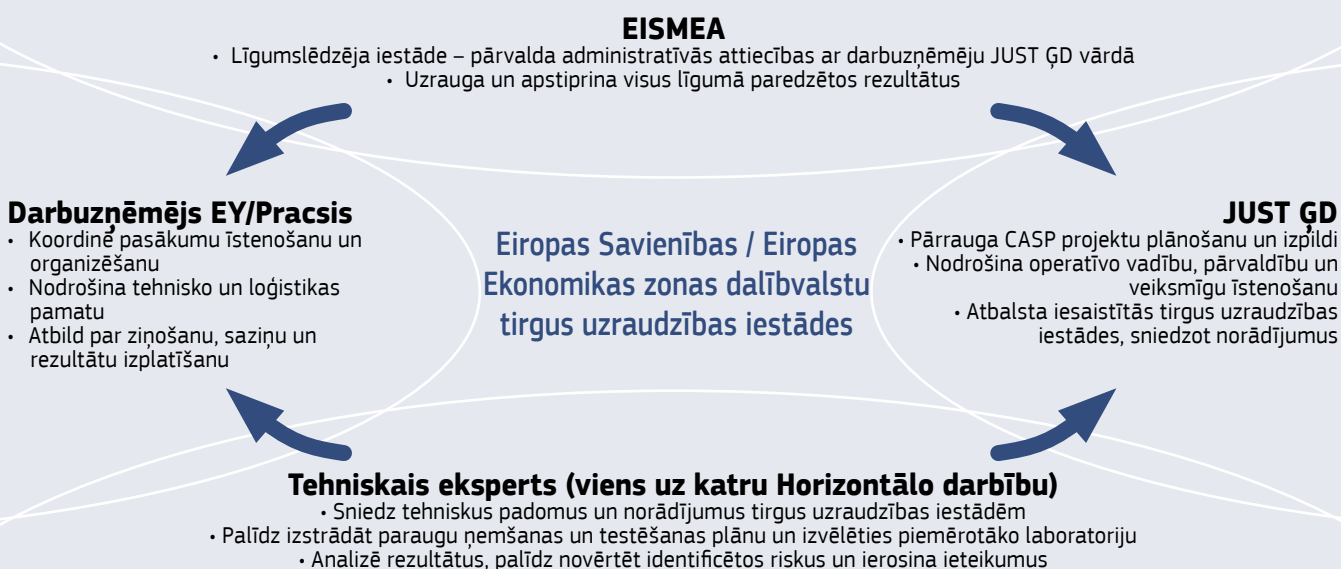
Horizontālās darbības nodrošina forumu, kurā tirgus uzraudzības iestādes apmainās ar idejām un paraugpraksi. Tehniskā eksperta vadībā tās izstrādā kopīgas pieejas, procedūras un praktiskus instrumentus tirgus uzraudzībai.

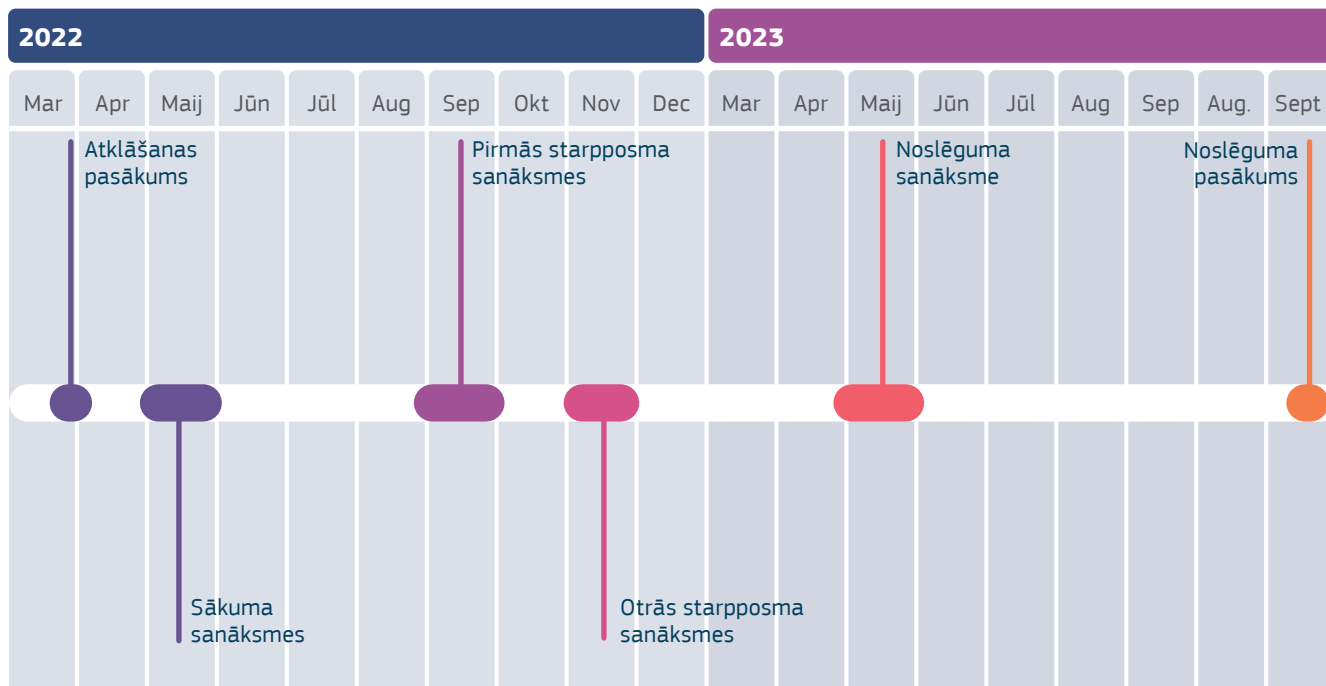
Izstrādājumu pārbaudēs tiek testēti dažādi produktu veidi, kas var radīt risku patērētājiem. Ražojumus izvēlas un savāc iesaistītās tirgus uzraudzības iestādes, un tos pārbauda, izmantojot kopīgi saskaņotu testēšanas plānu.

Lomas un pienākumi

2. Horizontālo darbību darba plāns

Komunikācijas plāna izstrāde.		Komunikācijas pasākumi (iekšējā komunikācija Wiki, ārējo komunikācijas materiālu sagatavošana).	
SĀKUMS	DARBS UZ VIETAS	ZIŅOJUMU SAGATAVOŠANA	ĀRĒJĀ KOMUNIKĀCIJA
Dokumentu izpēte	Turpmāki pētījumi par sākuma sanāksmju laikā definētajām tēmām	Noslēguma sanāksmes – galīgo rezultātu prezentēšana	Komunikācijas kampaņas uzsākšana
Sākotnējo secinājumu izdarīšana	Darbību pieeju galīgā apstiprināšana	Gūtās pieredzes apstiprināšana un apspriešana	
Mērķu precizēšana	Starpposma sanāksmju vadīšana, ieguldījumu integrēšana	Nobeiguma ziņojumu sagatavošana	
Atklāšanas sanāksmes – pieeju pilnveidošana	Darba/vadlīniju dokumentu pabeigšana un zināšanu apmaiņas rīku izstrāde	Izplatīšana	Letekmes novērtēšana

3. Horizontālo darbību pieejas pārskats

0

Process pirms CASP

- JUST ĢD veica prioritāšu noteikšanu, lai atlasītu tirgus uzraudzības iestādēm kopīgu interešu tematus.
- CASP2022 Horizontālās darbības tika izvēlētas JUST ĢD organizētās apspriedēs, un tās atspoguļo pašreizējo interesi par tiešsaistes tirgus uzraudzību, riska novērtēšanas metodoloģijām, komunikācijas pastiprinātājiem un ielu tirdziņiem.

1

Datu vākšana un analīze

- Izmantojot dažādus rīkus, piemēram, aptaujas, intervijas un dokumentu izpēti, darbuzņēmējs apkopoja nepieciešamo pamatinformāciju.
- Rezultāti tika analizēti, lai noteiktu vajadzības, trūkumus un problēmas.
- Projekta mērķi un darba plāns tika vēl vairāk precizēti un kopīgi iekšējā Wiki platformā kopā ar sākotnējā pētījuma rezultātiem.

2

Sākuma sanāksmes

- Iesaistītās tirgus uzraudzības iestādes katras Horizontālās darbības sākuma sanāksmē apsprieda mērķus un sasniedzamos rezultātus.
- Pamatojoties uz dokumentu izpēti un datu vākšanas rezultātiem, šī pieeja tika pilnveidota.
- Pēc sanāksmes darba dokumenti tika kopīgi Wiki platformā, kur tirgus uzraudzības iestādēm bija iespēja apmainīties ar viedokļiem.

3

Starpposma sanāksmes

- Divās starpposma sanāksmēs tika prezentēts katrā darbībā panāktais progress, un tirgus uzraudzības iestādes ar attiecīgā nozares eksperta palīdzību izstrādāja dažādus vadlīniju dokumentiem.
- Temata sarežģītības dēļ notika trešā starpposma sanāksme par tiešsaistes tirgus uzraudzības darbībām.

4

Secinājumi, ieteikumi un ziņojumi

- Noslēguma sanāksmju laikā tirgus uzraudzības iestādes apstiprināja attiecīgo dokumentu galīgo versiju un apsprieda gūto pieredzi un iespējamās ieskatus katrā Horizontālajā darbībā.
- Visām iestādēm tiek nodrošināti darba/vadlīniju dokumenti un citi zināšanu apmaiņas rīki, lai palīdzētu pielietot gūto pieredzi praksē.

5

Ārējā komunikācija

Ārējās komunikācijas pasākumi tika uzsākti noslēguma pasākumā, iezīmējot 2–3 nedēļas ilgas Eiropas mēroga informācijas kampaņas sākumu.

Rīki

Galīgie ziņojumi tiek sagatavoti par katru Horizontālo darbību un par CASP2022 projektu kopumā. Tie ir pieejami visās oficiālajās ES valodās, kā arī norvēģu un islandiešu valodā, un ir izplatīti visām tirgus uzraudzības iestādēm.

Kanāli

Komunikācijas materiāli tiek izplatīti, izmantojot:

- [EK CASP tīmekļa vietni](#)
- Tirgus uzraudzības iestāžu nacionālos saziņas kanālus
- Attiecīgo presi un citas ieinteresētās personas

EIROPAS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Komisija nav atbildīga par jebkādām šīs publikācijas atkalizmantošanas sekām.

© Eiropas Savienība, 2023
Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku Tsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).
Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International* (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa*:
https://europa.eu/european-union/index_lv

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023
PDF ISBN 978-92-68-03588-7 doi: 10.2838/060828 D5-09-23-227-LV-N